FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. FEDERICO MANCINI
fremsat den 20. oktober 1987 *

Høje Domstol.

1. Den 20. oktober 1981 afsagde Domstolen dom i sag 137/80, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Kongeriget Belgien. Domstolen statuerede, at Kongeriget Belgien har undladt at opfylde de forpligtelser, som påhviler det i henhold til EØF-Traktaten, »ved at nægte at træffe de nødvendige foranstaltninger til overførsel af den aktuarmæssige modværdi eller tilbagekøbsværdien af pensionsrettigheder, som er erhvervet under den belgiske pensionsordning... jfr. artikel 11, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten for tjenestemænd« (Sml. 1981, s. 2393, præmis 20).

Ved stævning af 28. november 1985 anlagde Kommissionen sag med påstand om, at det konstateredes, at Belgien ikke har opfyldt den nævnte dom og hermed har tilsidesat Traktatens artikel 171.

2. Sagsøgte har taget til genmæle; regeringen i Bruxelles har ikke benægtet sin undladelse, men har begrundet den med, at der i Parlamentet var opstået berettiget tvivl om visse fortolkningsspørgsmål. Regeringen har herved i første række anført, at det belgiske pensionssystem aldrig har taget højde for muligheden af at overføre pensionsrettigheder. For at tilkende belgiske EF-ansatte denne mulighed var det derfor nødvendigt at indføre særlige regler, som skulle tage hensyn til de forskellige pensionsordninger i Kongeriget; med henblik herpå forelagde regeringen Parlamentet et lovforslag (juni 1985), der blev forelagt Kommissionen til udtalelse.

I mellemtiden havde en luxembourgsk domstol imidlertid anmodet Domstolen om præjudicielt at afgøre, om »EF's tjenestemænd« efter artikel 11 kan »vælge mellem de to nævnte metoder for overførsel af de pensionsrettigheder, de har erhvervet efter en national ordning, selv om den alternative mulighed, tjenestemanden vælger, ikke eksisterer i det nationale retssystem, der gælder for den pågældende sociale sikringsinstitution, eller den er uforenelig med de principper, de luxembourgske pensionsordninger finansieres efter« (sag 64/85, Watgen mod Caisse de pension des employés privés, Sml. 1988, s. 2435). I denne situation — udtaler regeringen afslutningsvis — besluttede Parlamentet at udsætte forslagets vedtagelse til den dag, hvor den ville få kendskab til Domstolens dom.

3. De argumenter, som for en dels vedkommende allerede var påberåbt af den belgiske regering i sag 137/80, kan ikke tiltrædes. Jeg skal henvise til følgende udtalelser fra fast retspraksis: »En medlemsstat kan ikke påberåbe sig bestemmelser, fremgangsmåder eller forhold i sin nationale retsorden til støtte for, at forpligtelser i henhold til en fællesskabsforordning ikke overholdes«

* Originalsprog: italiensk.

(dom af 20. marts 1986, sag 72/85, Kommissionen mod Nederlandene, Sml. s. 1219, præmis 19). En regering kan derfor heller ikke med retsvirkning påberåbe sig fortolkningstvivl; der er tale om en subjektiv omstændighed, som jo ville gøre EF-systemet endnu mindre modstandsdygtigt end de faktorer, som opregnes af Domstolen.

Resultatet må blive det samme, uanset at tvivlen — som bl. a. angår en national lovgivning, der er meget forskellig fra den belgiske — blev forelagt Domstolen under en artikel 177-sag. Det er således åbenbart, at en præjudiciel forelæggelse ikke har indvirkning på retskraften i den betydning, at dens autoritet svækkes, eller at virkningen suspenderes. Hvis man med andre ord erklærer den dom, som er Domstolens svar på den luxembourgske rets spørgsmål, for »endelig« og hermed som »foreløbig« betegner den, som allerede afsagt over Belgien, er det i strid med et fundamentalt princip i enhver retsorden.

Jeg skal endelig tilføje, at der slet ikke er noget grundlag for forvirring med hensyn til betydningen af den omtvistede forskrift. Det udtales i dommen af 20. oktober 1981, at artikel 11's formål er »at opnå, at de rettigheder, som fællesskabstjenestemændene har erhvervet i hjemstaterne, ... kan bevares til tjenestemandens fordel og tages i betragtning at den pensionsordning, som den pågældende er tilsluttet ved slutningen af sin erhvervsaktive periode, i dette tilfælde fællesskabsordningen. [Derfor har forskriften] til formål at skabe en ret for tjenestemændene, hvis udøvelse... ville blive umuliggjort, hvis medlemsstaterne, som den belgiske regering har hævdet, bevarede muligheden for at undlade at træffe de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af bestemmelsen«. Domstolen konkluderede, at det måtte påhvile den belgiske stat »at vælge og iværksætte de konkrete foranstaltninger, der gør det muligt at udøve den mulighed, der er indrømmet tjenestemændene, for at overføre de rettigheder, der er erhvervet på nationalt plan...«.

Stillet overfor en så klar udtalelse skulle og kunne Kongeriget Belgien kun gøre ét: straks træffe forholdsregler som angivet af Domstolen. Men det gjorde Belgien slet ikke, med det resultat, at ingen EF-tjenestemand med belgisk statsborgerskab endnu har kunnet opnå den fordel, der indrømmes ham ifølge vedtægtens artikel VIII.

4. Under disse omstændigheder kan det kun konstateres, at Kongeriget Belgien ikke har opfyldt sine forpligtelser efter EØF-Traktatens artikel 171 da da den ikke respekterede Domstolens dom af 20. oktober 1981 i sag 137/80. Jeg foreslår derfor Domstolen at give sagsøgeren medhold i sagen og i medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 3, pålægge sagsøgte sagens omkostninger.